

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

І. В. Албул

“09” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 18 СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 23 Соціальна робота

Спеціальність 232 Соціальне забезпечення

Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»

Робоча програма з дисципліни «Система соціального захисту в Україні» для здобувачів вищої освіти спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Розробники: Матрос Ольга Олександрівна, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Протокол № 1 від «09» серпня 2022 року

Завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

 І.В. Албул
(підпис)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти

Протокол № 1 від «9» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти

 (Бондаренко Г.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	4/120	
Курс	2	
Семестр	4	
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, у тому числі:		
Аудиторні:	60	
Лекційні	30	
Семінарські / Практичні	30	
Лабораторні	-	
Самостійна робота	45	
Індивідуальні завдання	15	
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Метою навчального курсу є: навчити майбутнього соціального працівника на основі чинного законодавства тлумачити правові акти, права та обов'язки громадянина через свою особисту діяльність у будь-якій сфері людського життя, розкрити дитині шлях до прийняття та визнання об'єктивної правосвідомості, розкрити її активну соціалізуючу роль для себе та впевнити у її впливі на суспільний прогрес, допомогти сформувати високу правову дієздатність та інтерес до удосконалення загального спілкування, визначити своє місце у правовому полі, а також розвинути право пізнання.

Завдання: проаналізувати основні законодавчі акти із захисту прав дітей та молоді; розкрити зміст законів та підзаконних актів, що стосуються реалізації прав та інтересів молоді; охарактеризувати документи правового поля України, призначені захищати інтереси дітей; виявити механізми формування правосвідомості дітей та учнівської молоді; сформувати у студентів уміння розкривати зміст законів та тлумачити їх на користь прав та інтересів дітей, молоді та їхніх батьків.

3. Результати навчання за дисципліною

Очікувані результати навчання. У результаті засвоєння курсу «Система соціального захисту в Україні» студенти повинні:

знати: основні методологічні засади соціально-правовиховної роботи соціального працівника; напрямки соціально-педагогічної діяльності у сфері соціально-правового захисту особистості; особливості забезпечення захисту прав дітей у законодавстві України; законодавчу базу соціально-правового захисту дітей та молоді; зміст та форми правової роботи з дітьми й молоддю дошкільного та шкільного віку.

вміти: аналізувати та розкривати зміст нормативно-правових актів щодо захисту прав особистості; тлумачити їх на користь прав та інтересів дітей, молоді та їхніх батьків; користуватися основними документами стосовно правового захисту дітей; проводити правовиховну роботу з учнями в процесі навчання; використовувати основну і додаткову літературу для аналізу та вирішення соціально-педагогічних проблем.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни здобувач повинен здобути такі компетентності:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення

або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими **компетентностями**:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 4. Здатність використовувати адміністративно-правові механізми призначення та контролю у системі соціального захисту населення.

ФК 7. Здатність застосовувати методики індивідуальних обрахунків адресної соціальної допомоги, методики індивідуальних обрахунків призначення субсидій, соціальної допомоги малозахищеним категоріям населення, допомоги по безробіттю.

ФК 10. Здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги.

ФК 16. Здатність аналізувати комплексні проблеми щодо соціально-економічного, правового та фінансового аспектів.

Розвивати базові вміння *soft skills*: саморозвиток, критичне мислення, креативність в широкому сенсі, гнучкість розуму, творчі здібності, взаємодія з людьми, емоційний інтелект, формування власної думки та прийняття рішень, клієнтоорієнтованість.

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Застосовувати засоби соціально-правової політики у сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України у галузі соціального забезпечення.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення.

ПРН 14. Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення.

ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

ПРН 16. Застосовувати нормативно-правову базу в захисті соціальних груп населення.

ПРН 21. Визначати зміст професійної діяльності у сфері соціального забезпечення щодо розв'язання комплексних проблем на основі аналізу соціально-економічного, правового та фінансового аспектів.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи соціального захисту в Україні.

Основні законодавчі акти, що захищають права та інтереси людей. Понятійний апарат соціального захисту особистості. Основні завдання у діяльності соціального працівника щодо соціального захисту. Соціальний захист законних інтересів дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків. Соціальний захист і державна допомога окремим категоріям населення.

Змістовий модуль 2. Характеристика діяльності соціального працівника у системі соціального захисту в Україні.

Соціальний захист населення і охорона здоров'я. Соціальний захист прав неповнолітніх нормами законодавства про працю. Соціальний захист житлових прав населення. Соціальний захист прав і законних інтересів неповнолітніх нормами сімейного

законодавства. Основні завдання та напрями роботи системи соціального захисту в умовах війни.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи соціального захисту в Україні.												
Тема 1. Основні законодавчі акти, що захищають права та інтереси дітей. Понятійний апарат соціального захисту особистості.	12	4	4			4						
Тема 2. Основні завдання у діяльності соціального працівника щодо соціального захисту.	12	4	4			4						
Тема 3. Соціальний захист законних інтересів дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків.	11	2	2			7						
Тема 4. Соціальний захист і державна допомога окремим категоріям дітей та молоді.	14	4	4			6						
Разом за змістовим модулем 1	49	14	14			21						
Змістовий модуль 2. Характеристика діяльності соціального працівника у системі соціального захисту в Україні.												

Тема 5. Соціальний захист населення і охорона здоров'я.	12	4	4			4						
Тема 6. Соціальний захист прав неповнолітніх нормами законодавства про працю.	10	2	2			6						
Тема 7. Соціальний захист житлових прав населення.	10	2	2			6						
Тема 8. Соціальний захист прав і законних інтересів неповнолітніх нормами сімейного законодавства.	12	4	4			4						
Тема 9. Основні завдання та напрями роботи системи соціального захисту в умовах війни.	12	4	4			4						
Разом за змістовим модулем 2	56	16	16			24						
Усього годин	105	30	30			45						
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-		15	-			-	-	-
Усього годин	120	30	30			15	45					

6. Теми семінарських / практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Основні законодавчі акти, що захищають права та інтереси дітей. Понятійний апарат соціального захисту особистості.	4	

2.	Основні завдання у діяльності соціального працівника щодо соціального захисту.	4	
3.	Соціальний захист законних інтересів дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків.	2	
4.	Соціальний захист і державна допомога окремим категоріям дітей та молоді.	4	
5.	Соціальний захист дітей та молоді і охорона здоров'я.	4	
6.	Соціальний захист прав неповнолітніх нормами законодавства про працю.	2	
7.	Соціальний захист житлових прав дітей та молоді	2	
8.	Соціальний захист прав і законних інтересів неповнолітніх нормами сімейного законодавства.	4	
9.	Основні завдання та напрями роботи системи соціального захисту в умовах війни.	4	

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.			
2.			
...			

8. Самостійна робота

Короткий опис форми самостійної роботи і змісту навчального матеріалу для студентів.

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	<p>Тема 1. Основні законодавчі акти, що захищають права та інтереси людей. Понятійний апарат соціального захисту особистості</p> <p>1. Законспектувати Європейську Соціальну Хартію; Європейську Конвенцію про визнання та виконання рішень стосовно опіки над дітьми, Європейську Конвенцію про здійснення прав дітей.</p> <p>2. Скласти таблицю уразливих груп дітей та їх прав і основних обов'язків життєдіяльності у сучасному середовищі.</p> <p>3. Виписати заклади соціального захисту дітей та молоді в Україні.</p>	4	
2.	<p>Тема 2. Основні вимоги у діяльності соціального працівника щодо соціального захисту</p> <p>1. Законспектувати Закон України «Про охорону дитинства», підготувати власні професійні вимоги до соціального працівника-майбутнього.</p> <p>2. Підготувати виступ щодо дотримання прав</p>	4	

	дітей в Україні згідно Конституції України, Закону України «Про охорону дитинства» та інформації із ЗМІ.		
3.	<p>Тема 3. Соціальний захист законних інтересів дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків.</p> <p>1. Законспектувати основні етапи розвитку прав дітей у ХХ столітті та загальні права всіх дітей світу, законспектувати законодавчі документи, що стосуються соціального захисту дітей-сиріт.</p> <p>2. Підготувати таблицю щодо прав та обов'язків опікунів, піклувальників, прийомних батьків, усиновителів.</p> <p>3. Встановити вимоги до осіб, які хочуть бути опікунами, піклувальниками, усиновителями, прийомними батьками.</p>	7	
4.	<p>Тема 4. Соціальний захист і державна допомога окремим категоріям населення</p> <p>1. Визначити документи, що захищають права осіб з інвалідністю.</p> <p>2. Проаналізувати законодавче забезпечення багатодітних сімей.</p> <p>3. Означити законодавче забезпечення біженців та переселенців.</p>	6	
5.	<p>Тема 5. Соціальний захист населення і охорона здоров'я</p> <p>Законспектувати статті Закону України «Про охорону здоров'я», що стосуються дітей та молоді; програму «Діти України», Закон України «Про соціальні послуги», Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».</p>	4	
6.	<p>Тема 6. Соціальний захист прав громадян та неповнолітніх нормами законодавства про працю</p> <p>1. Законспектувати статті Кодексу про працю, що мають відношення до соціального захисту прав дітей та молоді щодо праці.</p> <p>2. Виявити механізм соціального захисту прав дітей та молоді щодо праці.</p> <p>3. Скласти таблицю про права та обов'язки дітей та молоді щодо праці в Україні.</p>	6	
7.	<p>Тема 7. Соціальний захист житлових прав населення</p> <p>1. Законспектувати норми Житлового Кодексу, що стосуються прав дітей та молоді.</p> <p>2. Проаналізуйте роботу Управління праці та соціального захисту населення у Вашому регіоні щодо захисту майнових прав.</p> <p>3. Виявити механізм соціального захисту прав</p>	6	

	громадян щодо майна.		
8.	Тема 8. Соціальний захист прав і законних інтересів неповнолітніх нормами сімейного законодавства 1. Законспектувати статті Сімейного Кодексу, що стосуються прав дітей та молоді. 2. Законспектувати Закон України «Про охорону дитинства». 3. Перерахувати пільги, що надаються державою дітям-сиротам, та дітям, позбавленим батьківського піклування. 4. Розробити тренінгові вправи за статтями Сімейного Кодексу України.	4	
9.	Тема 9. Основні завдання та напрями роботи системи соціального захисту в умовах війни 1. Написати есе на тему «Особливості соціальної підтримки у громаді: досвід європейських країн»; 2. Розробити власний проект на тему: «Особливості соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами в територіальній громаді»	4	

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) — форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. ІНДЗ виконують студенти самостійно під керівництвом викладачів, це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять.

Варіанти ІНДЗ з дисципліни «Система соціального захисту в Україні»:

Орієнтовна тематика рефератів:

1. Права дитини: реалії та перспективи.
2. Сучасні проблеми соціально-правового захисту дітей, підлітків та молоді.
3. Особливості виховання неповнолітніх: дозвілля та соціально-правові норми.
4. Дитячі проблеми та завдання дорослих із забезпечення соціально-дозвілєвої освіти.
5. Державна та благодійницька політика як умова реалізації прав дітей.
6. Протидія жорстокому поводженню з дітьми.
7. Соціально-правовий захист дітей та молоді в країнах Європи.
8. Правова культура особистості – шлях до правової держави.
9. Діяльність соціального педагога щодо соціально-правового захисту дітей та молоді.
10. Стан реалізації прав дітей та молоді в Україні.
11. Органи внутрішніх справ як один із суб'єктів соціального захисту неповнолітніх.
12. Засади соціально-правової підтримки молоді сім'ї.
13. Мотивація агресивної поведінки підлітків.
14. Патронат над дітьми.
15. Історія погляду на місце дитини в суспільстві.
16. Формування всесвітнього руху за права дитини.
17. Вразливі групи дітей та їх особливості.
18. Заклади соціального захисту дітей.

19. Повноваження місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в галузі освіти.
20. Роль сім'ї у вихованні особистості.
21. Роль суспільства у вихованні особистості
22. Соціально-психологічна допомога сім'ям з дітьми.
23. Соціальний захист дітей і молоді.
24. Особисті немайнові права та обов'язки батьків і дітей.
25. Майнові правовідносини батьків і дітей.
26. Соціально-педагогічні умови протидії жорстокому поводженню з дітьми.
27. Немайнові права.
28. Житловий Кодекс України як інструмент захисту соціальних прав неповнолітніх на право користування житлом.
29. Міжнародні акти ООН з питань захисту прав дитини в сім'ї.
30. Шлюбні відносини неповнолітніх у соціально-правовому законодавстві.
31. Забезпечення соціально-правового захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки через впровадження альтернативних форм піклування.
32. Соціально-правовий захист дітей через виплату аліментів.
33. Опіка, піклування та патронат над дітьми.
34. Професійний світогляд соціального педагога.
35. Сфери професійної діяльності соціального педагога.
36. Роль соціального педагога у розв'язанні соціальних проблем суспільства.
37. Професійні знання та уміння спеціаліста соціально-педагогічної роботи.
38. Протидія жорстокому поводженню з дітьми: Міжнародне та національне законодавство.
39. Особливості соціально-педагогічної роботи з «дітьми вулиці» в Україні
40. Відхилення у поведінці учнів, як психолого-педагогічна проблема.
41. Активні форми та методи профілактичної роботи.
42. Проблеми правового захисту дитинства в Україні.
43. Соціальна робота як професія: права та обов'язки соціального працівника.
44. Формування у старшокласників культури сімейних відносин.
45. Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної діяльності.
46. Виховання в учнів потреби в здоровому способі життя.
47. Вплив сім'ї на соціалізацію дитини.
48. Особливості соціально-педагогічної роботи з прийомною сім'єю.
49. Педагогічні методи в соціальній роботі.
50. Особливості дітей, позбавлених батьківського піклування.

10. Методи навчання

Лекції; дискусії на визначені теми, інтерактивні методи роботи, розв'язування соціально-правових ситуацій; підготовка рефератів на задані теми з соціалізації особистості, конспектування та аналіз першоджерел.

11. Методи контролю

Поточне оцінювання відповідей та виконання завдань на семінарському занятті; оцінка за ІНДЗ (реферат); оцінка за індивідуальні домашні завдання; тестів та модульних контрольних робіт, виконаних студентами під час практичних занять; підсумковий модульний контроль.

12. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання виконання практичного завдання

В УДПУ імені Павла Тичини використовується накопичувальна (100-бальна) система оцінювання сформованих компетентностей.

Заходи з оцінювання результатів навчання студента включають:

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять та оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 75 балів);
- індивідуальне навчально-дослідне завдання (максимально 15 балів);
- підсумковий контроль (10 балів).

На практичному занятті здобувач може отримати максимум 5 балів, а саме: за роботу на практичному занятті (максимально 3 бали), виконання завдань самостійної роботи (максимально 2 бали).

Оцінювання виконання практичного завдання

– **3 бали** – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– **2 бали** – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– **1 бал** – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у деяких знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– **0 балів** – оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

К-сть балів	Критерії оцінювання
2 бали	Здобувач вищої освіти виконав усі завдання самостійної роботи, передбачені планом практичного заняття; форма здачі завдань повністю відповідає вимогам; результати самостійної роботи презентує вичерпно та впевнено, дає аргументовані та переконливі відповіді на уточнюючі запитання; в усному та писемному мовленні дотримується стилістичних, орфографічних та пунктуаційних правил.
1 бали	Здобувач вищої освіти виконав усі завдання самостійної роботи, передбачені планом практичного заняття; проте форма здачі завдань лише частково відповідає вимогам; результати самостійної роботи презентує досить переконливо, проте відповіді на уточнюючі запитання невпевнені; в усному та писемному мовленні допущено стилістичні, орфографічні та пунктуаційні огріхи.
0 балів	Здобувач не виконав завдання самостійної роботи.

Оцінювання виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ)

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується під час підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів з дисципліни.

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів
1.	Якість оформлення ІНДЗ	0–2
2.	Логічність і послідовність викладення матеріалу	0–2
3.	Повнота розкриття теми	0–3
4.	Самостійний і творчий підхід до аналізу проблеми, яка досліджується	0–3
5.	Грамотність тексту	0–2
6.	Посилання на першоджерела	0–1
7.	Ґрунтовний висновок	0–1
8.	Своєчасність здачі ІНДЗ	0–1
Загальна кількість балів		15

Студент також має можливість перезарахувати бали (інші види робіт) за наявності результатів навчання, отриманих у **неформальній освіті** (стажування, тренінги, участь у конференціях, семінарах та ін.) та інформальній освіті (самоосвіта).

Інформація про ресурси для неформальної освіти, процедуру визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, розміщена на сайті факультету соціальної та психологічної освіти (<https://cutt.ly/eZgmfn5>).

Дотримання принципів та правил академічної доброчесності передбачає самостійне виконання завдань до практичних занять, завдань самостійної роботи, завдань до ІНДЗ, підготовки до підсумкового контролю, визначених Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, [Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини](#), Законом України «Про авторське право і суміжні права», [методичними рекомендації щодо дотримання принципів академічної доброчесності на факультеті соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини](#).

Критерії оцінювання результатів навчання (знань, умінь, навичок та компетентностей)

Оцінки	Теоретична підготовка	Практичні уміння і навички
Високий, А, 90 – 100, відмінно	Здобувач має глибокі, міцні і системні знання навчальної дисципліни, вміє синтезувати знання із окремих тем; використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь Здобувача відрізняється точністю формулювань, логікою, системністю узагальненості знань.	Здобувач самостійно орієнтується в потоці інформації з дисципліни; здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При підготовці до практичних занять Здобувач дотримується всіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній В, С, 75 – 89; дуже добре, добре	Здобувач знає і може самостійно визначити основні ідеї і категорії навчальної дисципліни; може синтезувати знання із окремих тем, давати точні формулювання. Здобувач може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не	Здобувач самостійно виконує завдання, передбачені програмою дисципліни, володіє базовими навичками обґрунтувати застосування основних положень курсу, пов'язати їх із власною дослідницькою та професійною діяльністю, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення

	є узагальненим.	результату. При виконанні завдань практичних занять Здобувач може самостійно виконати роботу в повному обсязі й зробити правильні висновки
Достатній, Д, Е, 61 – 74, задовільно, достатньо	Здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення навчальної дисципліни; допускає неточні і не повні відповіді, не чітко їх формулює, робить окремі помилки у відповіді, але може їх усунути під керівництвом викладача, недостатньо володіє термінологією.	Здобувач може виконувати найпростіші завдання, але не спроможний самостійно висвітлити загальні питання; робить висновки, але не розуміє як застосувати теоретичний матеріал у науково-дослідницькій та професійній діяльності.
Початковий, Фх, F 1 – 60, незадовільно	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями щодо курсу, який вивчається. У відповіді цілком відсутня самостійність. Здобувач знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення.	Допускає істотні помилки, невпевнено, з великими утрудненнями виконує практичні завдання.

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

для екзамену

Поточне оцінювання і самостійна робота									Модуль 2 ІНДЗ	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2							
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9			
10	10	5	10	10	5	5	10	10	15	10	100

ЗМ1.

Тема 1. Основні законодавчі акти, що захищають права та інтереси людей. Понятійний апарат соціального захисту особистості.

Тема 2. Основні завдання у діяльності соціального працівника щодо соціального захисту.

Тема 3. Соціальний захист законних інтересів дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків.

Тема 4. Соціальний захист і державна допомога окремим категоріям населення.

ЗМ2.

Тема 5. Соціальний захист населення і охорона здоров'я.

Тема 6. Соціальний захист прав неповнолітніх нормами законодавства про працю.

Тема 7. Соціальний захист житлових прав населення.

Тема 8. Соціальний захист прав і законних інтересів неповнолітніх нормами сімейного законодавства.

Тема 9. Основні завдання та напрями роботи системи соціального захисту в умовах війни.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
69–74	D	задовільно	
60–68	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Рекомендована література

Основна

1. Система соціального захисту в Україні : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. О. О. Матрос. Умань : Візаві, 2021. 175 с.
2. Система соціального державного страхування : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; [уклад.: Л. В. Кравченко, Л. В. Суслю ; рец.: О. А. Комар, Г. В. Бондаренко]. - Умань : Візаві, 2021. - 265 с.
3. Практика соціального забезпечення конкретних категорій населення [Текст] : навч. посіб. Т. 2 / К. В. Дубич. - Львів : Магнолія 2016, 2021. - 428, [1] с. : табл. - Бібліогр.: с. 403-413.
4. Ковчина І.М. Підготовка студентів до соціально-правового захисту особистості. Навч.-метод. посіб. / За заг. ред. А.Й. Капської. К.: НПУ, 2005. 196 с.
5. Збірник нормативно-правових актів у сфері захисту прав дітей. ЮНІСЕФ, 2003. – 412 с.

Допоміжна

1. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні. К.: Знання, 2005. 381 с.

2. Введення у соціальну роботу. Навчальний посібник. К.; Фенікс, 2001. 288 с. С. 184-189.
3. Забарний Г.Г., Калюжний Р.А., Шкарлупа В.К. Основи держави і права. Навчальний посібник. К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2002. 3-е вид доп. та перероб., 384 с.
4. Закон України про професійно-технічну освіту № 103/98 – ВР від 10.02.1998. Відомості Верховної Ради, 1998, № 32, ст.. 215.
5. Закон України «Про загальну середню освіту» №651-XIV від 13.05.1999р. (Відомості Верховної Ради, 1999, №28, ст.. 230).
6. Закон про освіту № 1060-ХП від 23.05.1991. – Відомості Верховної Ради, 1991, № 34, ст. 451.
7. Законодавство України про освіту та науку (за станом на 20 грудня 1999 року) Офіційне видання. К : Парламентське видавництво. 127 с.
8. Ковчина І.М., Агаркова Н.І. Підготовка до соціально-правового захисту дітей Навч -метод.посібник//За заг.ред. А.Й. Капської. К.: Логос, 2003. 40 с.
9. Ковчина І.М., Романовська О.О. Соціально-правові передумови успішного функціонування фостерінгу Великобританії. Методичний посібник. К.: Логос, 2001. 97 с.
10. Матрос О.О, Сторожук Є. Професійні ролі сучасного соціального працівника у системі соціального захисту. Наука. Освіта. Молодь. Умань – 2018 : матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції молодих науковців та студентів (Умань, 26 квітня 2018 р.) в 2-х ч. Ч. 2 / ред. кол. : В.В. Сокирська [гол. ред.], А.І. Мельник, О.А. Смерецька – Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. С. 131–133.
11. Матрос О.О. Основні засади соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні. Збірник наукових праць «Педагогічні науки». Херсон, 2018. № 82. С. 224–228.
12. Матрос О.О. Основні засади соціального захисту та соціально-педагогічної інтеграції осіб з інвалідністю в Україні: переваги та проблеми. Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В.В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Випуск 178. – Серія: Педагогічні науки. Кропивницький : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2019. С. 127–132.
13. Матрос О.О. Соціальний захист дитинства в історії: від найдавніших часів до сьогодення. Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Умань, 5–6 жовтня 2017 р.) / [ред. кол. : Коляда Н.М. та ін.]. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. С. 87–90.
14. Матрос О.О. Сутність поняття «дитяча інвалідність» та його основні категорійні ознаки. Матеріали 32 Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації» : зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2018. Вип. 32. С. 152– 155.
15. Матрос О. О. Пенсійне забезпечення як одна із складових соціального захисту осіб з інвалідністю. Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери : матеріали Всеукраїнського науково-методичного семінару (Умань, 18 квітня 2018 р. та 26 квітня 2018 р.) / [ред. кол. : Н.М. Коляда та ін.]. Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. С. 100–102.
16. Матрос О.О. Центри соціально-психологічної реабілітації для дітей та молоді з інвалідністю як заклади соціального захисту в Україні. Соціальна робота та соціальна освіта / [ред. кол. : Н.М. Коляда та ін.]. Умань, 2018. Вип. 1. С. 31–34.
17. Матрос О.О. Особливості соціального страхування в Україні як один із аспектів соціального захисту. Соціальна робота та соціальна освіта / [ред. кол. : Коляда Н.М. та ін.]. Умань, 2019. Вип. 2. С. 29–32.
18. Матрос О.О. Освітньо-професійне становище осіб з інвалідністю при виборі фахової спеціальності. Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Умань, 11 жовтня 2019 р.) / [ред. кол. : Безлюдний О.І. та ін.]. Умань : Візаві, 2019. С. 95–98.
19. Матрос О.О. Права дітей з інвалідністю на освіту. Соціальна робота: минуле, реалії та перспективи : матеріали II-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Просоціальна особистість у гендерному вимірі: теоретико-методологічні та прикладні аспекти» (Умань, 21–22 травня 2019 р.) та науково-

методичного семінару «Права дітей: від витоків до сьогодення» (Умань, 29 травня 2019 р.) / За заг. ред. Н.М. Коляда. Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. С. 16–18.

20. Матрос О.О. Система соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні на сучасному етапі. Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери : матеріали Всеукраїнського наукового-методичного семінару (Умань, 25 квітня 2019 р.) / [ред. кол. : Коляда Н.М. та ін.]. Умань : Візаві, 2019. С. 81–84.

21. Права дитини. Посібник для журналістів. Київ. 2002. 116 с.

22. Права дитини: від витоків до сьогодення: Метод. видання / Авт.-упор. Г.М. Лактіонова (кер.), Л.В. Пироженко, О.В. Сухомлинська та ін. К.: Либідь, 2002. 280 с.

23. Правознавство. Навч. посібник А.М. Колодій, І.В. Опришко (керівники авт. кол.) С.Е.Демський та ін. За ред В.В. Копейчикова – 3-е вид., переробл. та допов. – К.Юрінком Інтер. 2000. 640 с.

24. Правознавство. Навчальний посібник / За загальною редакцією В.Г. Гончаренка – К.: Український інформаційно-правовий центр. 2002. 385 с.

25. Сімейне право України: Підручн. / За ред. Гопанчука В.С. К.: Істина, 2002. 304 с.

26. Соціально-правовий захист молоді. Збірник наукових статей / Заг.ред. І.В. Козубовська. В.М. Великий. Ужгород, 2002. 319 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Сайт ООН: <http://www.un.org>

2. Сайт міжнародних договорів: <http://treaties.un.org/>

3. Сайт даних про організації системи ООН: <http://www.unsystem.org>

4. Сайт Комісії міжнародного права: <http://www.un.org/law/ilc>

5. Сайт Міжнародного Суду ООН: <http://www.icj-cij.org>

6. Сайт Міжнародного кримінального суду: <http://www.icc.org>

7. Сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій: <http://www.ier.com.ua>

8. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України: <http://www.me.gov.ua>